

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Дияна Димитрова Янкова, Нов български университет, 2.1. Филология, за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност: Методика на обучението по съвременни езици (английски език) с кандидат Габриела Неделкоска.

Целта на дисертацията VOCABULARY LEARNING STRATEGIES USED BY UNIVERSITY STUDENTS IN AN ESP CONTEXT на Габриела Неделкоска е да изследва индивидуалните разлики на изучаващите чужд език при стратегиите, които те прилагат за усвояване на лексика. Хипотезите на изследването са добре формулирани, а именно, че факторите, които сериозно въздействат на стратегиите за изучаване на лексика са: пол, степен на владене на чуждия език, стил на учене, личностни характеристики и др.; друга хипотеза е, че се наблюдава положителен ефект между избора и прибягването до разнообразни стратегии и количеството усвоена лексика; също така и че контекстът на обучението определя изборът на стратегии, като те разбираемо ще са различни при обучение по общ и специализиран чужд език.

В анализа се прилагат както количествени, така и качествени методи на изследване. Корпусът е съставен от въпросници, интервюта и лексикални тестове, проведени с 296 македонски студенти. Лексикалният обем се събира посредством Vocabulary Size Test 14000, с който се измерва общия обем на речника на учащите се като съдържа 140 елемента с избираем отговор, разделени в 14 раздела с по 10 думи като представителни на всяко ниво от 1000 думи. Стилът на учене, отношението на студентите към ученето и изборът на стратегии за учене се определят чрез най-разпространения вид оценка - писмено допитване, при което студентите отговарят на въпроси, разкриващи личните им

наклонности към стила на учене, а ефективността на всяка стратегия се проверява чрез специално разработен експеримент. За да се отчетат личностите фактори се използва моделът на структурата на личността HEXACO, като личностните характеристики са организирани в шест измерения, използвайки модела на Аштън и Лий (2001, 2007). Наблюдава се съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основните изводи, до които стига Г. Неделкоска могат да се обобщят по следния начин. Първо, различията между половете оказват значително влияние върху предпочитанията на учащите се към стратегии. Студентките използват разнообразни стратегии по-често от студентите мъже, особено метакогнитивни стратегии, стратегии за определяне, познавателни стратегии и стратегии за запаметяване. Второ, броят езици, които студентите ползват оказва влияние предимно на стратегиите за избягване - учащите, които говорят по-малко езици, са склонни да използват повече стратегии за избягване. Нивото на владеене на езика като трети фактор се оказва важен при използването на метакогнитивни и когнитивни стратегии. Открива се висока степен на корелация между стила на учене и предпочитаните стратегии като четвърти фактор, и като пети фактор, личностният тип влияе пряко върху избора на стратегии. Убежденията за изучаване на лексиката обаче нямат влияние върху избора на стратегии.

Дисертацията е добре структурирана, с логическа последователност, написана на ясен и академичен английски език, като са спазени изискванията на жанра. Тя има принос към методиката на преподаване на английски език и резултатите от анализа могат да бъдат успешно приложени в практиката. Бих препоръчала при публикуване на дисертацията да се осъвремени теоретичната част с автори от последните напр. 5 години за да бъде изчерпателна и съвременна. Също така е добре да се покаже връзката между цитираните източници и конкретната им съотнесеност към разработената в дисертацията проблематика. Редно е в края на дисертацията да се посочат и насоки за бъдещи разработки, които могат да бъдат продължение на разработената в нея тема, което липсва при труда на Неделкоска. Авторефератът отразява достоверно структурата и съдържанието на дисертационния труд, но тук липсват изложени накратко приносите на изследването.

Габриела Неделкоска също представя и други публикации по темата, както и по други теми, свързани с езикоусвояването, като културни аспекти на изучаването на езици, междуезиково влияние, и др., както и има участия с доклади в научни специализирани конференции.

Заключение:

Всички критични бележки и препоръки имат за цел да допринесат за оформянето на по-добър текст и анализ и в никакъв случай не омаловажават труда на докторантката при обработката на изследвания материал и постигнатите резултати. Смятам, че разработката има качества на завършена дисертация и отговаря напълно на изискванията за чл. 27 от ППЗРАСРБ. Давам своята положителна оценка за дисертационния труд на Габриела Неделкоска и препоръчвам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....., научна специалност Методика на обучението по съвременни езици (английски език).

Дата 18.02.2023 г.

Подпис